

KATAKAL

Ročník V.

16. 6. 2024

Číslo: 28

11. NEDEĽA V CEZROČNOM OBDOBÍ

R.: Ako je dobre oslavovať teba, Pane!

Mk 4, 26 - 34

Ježiš povedal zástupom: „S Božím kráľovstvom je to tak, ako keď človek hodí semeno do zeme; či spí alebo vstáva, v noci či vo dne, semeno klíči a rastie a on ani o tom nevie. Zem sama od seba prináša úrodu: najprv steblo, potom klas a napokon plné zrno v klase. A keď úroda dozreje, hneď priloží kosák, lebo nastala žatva.“

A pokračoval: „K čomu prirovnáme Božie kráľovstvo alebo akým podobenstvom ho znázorníme? Je ako horčičné zrnko. Keď ho sejú do zeme, je najmenšie zo všetkých semien na zemi, ale keď sa zaseje, vzíde, prerastie všetky byliny a vyháňa veľké konáre, takže v jeho tôni môžu hniezdiť nebeské vtáky.“

V mnohých takýchto podobenstvách im hlásal slovo podľa toho, ako boli schopní počúvať. Bez podobenstva im ani nehovoril. Ale svojim učeníkom v súkromí všetko vysvetlil.

Evanjeliový úryvok tejto nedele nie je úplne bezprostredným pokračovaním evanjelia minulotýždňového, aj keď tvorí časť celku, ktorý po ňom nasleduje. Tento celok sa venuje niekoľkým podobenstvám a tie, ktoré máme pred sebou dnes sa venujú téme Božieho kráľovstva. Zároveň tento úryvok obsahuje aj záverečné verše, ktoré celú stať o podobenstvách zhŕňajú a uzatvárajú. Veľmi jasne tak môžeme vnímať štruktúru tohto úryvku: dve podobenstvá o Božom kráľovstve a záver.

Z prezentácie rozprávača nie je úplne jasné, komu Ježiš hovorí tieto podobenstvá. Predchádzajúci kontext totiž navodzuje dojem, že ich poslucháčmi sú len jeho bezprostrední učeníci. Avšak záver zhŕňa, že Ježiš sa bežne obracal na svojich poslucháčov podobnými podobenstvami. Môžeme teda predpokladať, že tieto podobenstvá sú určené širokému publiku.

Potvrdením toho, že tieto podobenstvá sa v logike rozprávania obracajú aj na širší okruh poslucháčov môže byť použitý čas „hovoriť“ ktoré sa vyskytuje v úvode každého z podobenstiev. Kým sloveso, ktoré uvádza Ježišovo vysvetlenie podobenstva o rozsievачovi, ktoré je jasne adresované len učeníkom, je v historickom prezente t.j. „a hovorí im...“ to isté sloveso, ktoré potom uvádza všetky ostatné podobenstvá je v imperfekte, čo by sme mohli preložiť ako: „a hovorieval (im)...“ To by mohlo vyjadrovať, že Ježiš pravidelne používal tieto podobenstvá rôznemu publiku, ako to koniec koncov vyjadruje aj samotný záver.

Obidve podobenstvá sú čímsi zvláštne. To prvé môže nabudzovať dojem, že o zasiate semeno sa ani veľmi starať netreba, a že vyrastie a prinesie úrodu len tak, samo od seba. Pritom, ľudská skúsenosť dobre vie, že jednoduchým hodením zrna do zeme sa práca na dobrej úrode ani zďaleka nekončí.

V tom druhom zas Ježiš trošku preháňa. V prípade spomenutého horčičné

semienka tu pravdepodobne ide o kapustu čiernu, ktorej košaté kry boli rozšírené v okolí Galilejského jazera. Semeno tejto rastliny ani zďaleka nie je najmenšie zo všetkých semien a tvrdenie, že jej ker má veľké konáre, vyvoláva úsmev. S istou

dávkou fantázie si predsa len v nich vtáacie hniezda predstaviť možno. Tieto podobenstvá takto preháňajú, lebo ich zámerom je čosi iné, než byť do detailov presné.

Obe vyzdvihujú tú istú charakteristiku Božieho kráľovstva. Jeho úspech a šírenie nezávisí len od ľudskej snahy, ale má svoj vlastný potenciál, ktorý sa vymyká ľudskej logike a moci. V prvom podobenstve je to vyjadrené práve tým, že sa vynecháva opis všetkej potrebnej starostlivosti o zasiaté zrno. Je jeho základnou charakteristikou, že ono má v sebe silu rásť a priniesť úrodu – má v sebe životnú silu, ktorá, keď nájde živnú pôdu, nebude váhať prejaviť sa.

Druhé podobenstvo používa podobnú stratégiu. Zveličením charakteristík horčičného semena a následne aj kra, ktorý z neho vyrastie, sa vyjadruje myšlienka, že má v sebe obrovský životný potenciál: najmenšie zrno, ktoré by sa zdalo byť ľahko prehliadnuteľným a len málo užitočným, nakoniec má schopnosť dosiahnuť veľkých rozmerov. Pritom tieto veľké rozmery nie sú symbolom moci alebo nadvlády. Tieto rozmery a košatosť sú symbolom služby: v konároch tohto kra hniezdia vtáky.

Zaujímavý je tu teda fakt, že sa nevyzdvihuje plodnosť tohto košatého kra – koľko ďalších semien prinesie – ale skutočnosť, že dokáže dať priestor, aby tí, ktorí sa v ňom rozhodli uhniezdiť, v ňom tak našli bezpečie a priestor pre život. To je ďalšia charakteristika Božieho kráľovstva.

Pri rozsievaní Božieho kráľovstva ako v minulosti tak aj dnes sa iste dá ľahko naraziť na znechutenie, keď nie je skoro vidno ako košatie. Avšak dnešné podobenstvá zdôrazňujú, že sa oplatí zasievať ho aj v malých dávkach, lebo ono má v sebe veľkú životnú silu, ktorá, vďaka Bohu, nezávisí plne od našich snáh a síl.